

СТАНОВИЩЕ

от проф. дпн Мира Цветкова-Арсова,
катедра „Специална педагогика“ при ФНОИ на СУ „Св. Климент Охридски”

на дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в научно направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

Автор: Марта Василоглу

Тема: *„Съвременни подходи и стратегии в приобщаващото образование на ученици с нарушено зрение в началното училище“*

Научен ръководител: проф. дпн Мира Цветкова-Арсова

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА КОМПЛЕКТА МАТЕРИАЛИ ПО ПРОЦЕДУРАТА

Със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ № 38-759/18.12.2025 г. съм включена в състава на НЖ по процедурата за провеждане на защита на дисертационния труд на Марта Василоглу – редовен докторант по специална педагогика на английски език към катедрата по специална педагогика на ФНОИ при СУ.

Представеният комплект материали на електронен носител включва необходимите документи, а именно: пълният текст на дисертационния труд на английски език, Автореферат на български език, CV, публикации по темата на дисертационния труд, заповед за зачисляване и др.

2. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Марта Василоглу е получила бакалавърски степени по предучилищна педагогика през 2012 г., впоследствие и по италиански език и литература в университета Аристотел в Гърция през 2021 г., има магистърски степени по специална педагогика в СУ „Св. Кл. Охридски“, както и по администрация и организация на образованието през 2021 г. и друга по дигитални и меки умения от международния гръцки университет.

Работила е като специален педагог, както и като предучилищен педагог. От 2023 г. работи в гр. Кавала, Гърция, като предучилищен педагог.

3. АКТУАЛНОСТ НА ТЕМАТИКАТА

Темата на дисертационния труд на Марта Василоглу е актуална и е насочена към съвременното състояние на обучението на зрително затруднените в Гърция.

4. ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА СТРУКТУРАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Целият дисертационен труд е в обем от 215 страници, като фактическият текст без библиографската справка и приложенията е от 187 страници. Той има класическа структура, като включва две теоретични глави, една глава с дизайн на изследването, една глава с анализ на получените резултати, изводи, заключение, приноси.

Първа глава разглежда зрително затруднените деца и ученици като една от групите деца със СОП, като последователно се спира на дефиниции и класификация, особености в развитието на зрително затруднените, методи и стратегии на преподаване и пр. Добре и в обхват са разгледани важни аспекти на обучението на зрително затруднените.

Втора глава е насочена към приобщаващото образование. Дават се актуални дефиниции, разглеждат се важни международни документи и се поставя акцент върху състоянието му в Гърция. Удачно е решението да се опише дейността на няколко важни за гръцката образователна система организации в § 2.5.

Трета глава запознава с проведеното изследване. Целта е формулирана като „да се идентифицират съвременните образователни подходи и стратегии за приобщаването на ученици с нарушено зрение в началните училища“. Определени са пет задачи и са издигнати три работни хипотези. Участници в количественото изследване са 300 учители гръцки начални учители и възрастни с нарушено зрение, които работят в общообразователни училища в Солун, както и в други градове в Гърция. Качественото изследване включва 25 общообразователни учители, повечето от които работят в общообразователни училища в Солун, както и 25 възрастни с нарушено зрение от няколко райони на Гърция. За количественото изследване е използван въпросник, състоящ се от четири части, а за интервютата, проведени с учителите в общообразователните класове, са формулирани 10 въпроса, за възрастните лица с нарушено зрение - 20 въпроса.

Четвърта глава предлага подробен и изчерпателен анализ на събраните резултати, които са обработени с Ексел и с програмата SPSS, както и качествена обработка на данните. В резултат на анализа става ясно състоянието на хипотезите – посочва се, че първата се потвърждава, а втората и третата хипотези се потвърждават частично.

Следват пет изводи и Заключение, което добре обобщава разглежданата проблематика.

Библиографията е богата и в нея има цитирани литературни източници от последните години, което е важен показател за доброто познаване на съвременното състояние на разглеждания проблем.

5. ПРИНОСИ И ЗНАЧИМОСТ НА РАЗРАБОТКАТА ЗА НАУКАТА И ПРАКТИКАТА

Приносите са разделени в посока теоретични и практически, съответно без да са изрично номерирани, те са 4 и 3.

6. ОЦЕНКА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Представените публикации по дисертационния труд са 4, като 3 са самостоятелни и една е съвместна с научния ръководител. Всички са вече публикувани и са от периода 2019-2022 г. Три са в сборници от научни конференции на ФНОИ при СУ – от 2020 г. и от 2022 г. и една е в българско научно списание от 2019 г. Публикациите са достатъчни като брой и точки, а като проблематика отразяват пряко темата и съдържанието на дисертационния труд.

7. АВТОРЕФЕРАТ

Авторефератът е в обем от 72 страници, като фактическият текст е от 66 страници, а останалите страници са приложения. Той добре и последователно предава текста на дисертационния труд в съкратен вид.

8. ПРЕПОРЪКИ

Препоръчвам докторантът да потърси начини за допълнително разпространение на данните и резултатите от изследването си в Гърция с цел подобряване на теорията и практиката в страната.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на **Марта Василоглу** на тема „*Съвременни подходи и стратегии в приобщаващото образование на ученици с нарушено зрение в началното училище*“ е с важна и актуална тематика, напълно издържан е в структурно и текстово отношение, написано е ясно, точно и по същество.

Дисертационният трудът отговаря на изискванията на нормативната уредба в Република България, които са разписани в Закона за развитие на академичния състав и в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Целият труд показва, че докторант **Марта Василоглу** притежава изискваните теоретични познания по темата на дисертационния си труд, което е видно от текста на двете теоретични глави, притежава умения за планиране и за реализация на научно изследване, което е явно в изследователската глава, както и има умения за анализ и интерпретация на резултати, доказано в главата с изчерпателен анализ на данните и резултатите.

Дисертационният труд е популяризиран чрез четири научни публикации в България.

Въз основа на всичко горепосочено, давам **положителна оценка** за дисертационния труд и автореферата, и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на **Марта Василоглу** по професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

София, 19 януари 2025 г.

Рецензент:

(проф. дпн Мира Цветкова-Арсова)